

Lang vej til udryddelse af omskæring af piger

Indsatsen mod kvindelig omskæring bærer frugt, lyder det på FN-dag mod praksissen. Tre millioner piger er stadig årligt i risiko for at blive omskåret

AF VIBEKE MIKKELSEN HANSEN
hansen@k.dk

"Det er til at se en ende på lemlæstelsen af kvindelige kønsorganer," fastslog den britiske ambassadør i Danmark, Vivien Life, i november sidste år, da der blev holdt international konference om kvindelig omskæring.

Men det kræver lange seje træk at ændre på den gamle tradition. I dag er der over 130 millioner omskærede piger og kvinder i verden. FN anslår, at omkring tre millioner piger hvert år er i risiko for at blive omskåret.

Siden 2008 har FN's Befolkningsskema, UNFPA og Unicef, kørt et fælles program mod pigeomskæring, og den 6. februar – i dag – markeres den internationale dag for multolerance over for alle former for kvindelig omskæring. Ambitionerne er store: Inden for en generation håber FN at have udryddet pigeomskæring, som findes på 29 lande, primært i Afrika og Mellemøsten, hvor op mod 70 procent af pigerne bliver omskåret.

Chefen for FN's Befolkningsskema i Norden, Pernille Fenger, er optimistisk. Bekæmpelsen af pigeomskæring går nemlig i den rigtige retning, og på fem år er det lykkes FN at få 12.700 landsbyer og lokalsamfund til at

afskaffe pigeomskæring. Det er især dialog med landsbyernes overhoveder og andre lokale autoriteter, der har givet succes.

"Når man vil få en landsby til at tage afstand fra pigeomskæring, begynder man typisk med det lokale overhoved. Vores lokale samarbejdsorganisationer tager ud og fortæller ham, at naboer i landsbyen har afskaffet kvindelig omskæring," siger Pernille Fenger.

En vigtig oplysning er, at pigeomskæring ikke er et religiøst betinget fænomen, forklarer hun.

"Vi fortæller, at den praksis er ulovlig og ikke har – hvis det drejer sig om et muslimsk område – rod i Koranen. Det kan være nødvendigt at komme med nogle skrifter eller tage en religiøs leder fra et andet område med og påpege, at der ikke er belæg for at skære i små piger," siger hun.

Når der er skabt tillid til byens overhoved, er næste skridt at snakke med andre autoriteter, som eksempelvis kan være skolerektorer og lokale sundhedsarbejdere.

Selvom FN's oplysningskampagne har båret frugt, har der alligevel været et behov for at "skærpe sproget" i strategien, mener Pernille Fenger. Det skyldes især tendensen til, at pigerne bliver

En omskæring bliver ikke bedre af, at pigen bedøves.

PERNILLE FENGER, CHEF FOR FN'S BEFOLKNINGSSKEMA I NORDEN

omskåret af sundhedspersonale, hvilket anslås til at ske en femtedel af tilfældene.

"Det er bekymrende, for en omskæring bliver ikke bedre af, at pigen bedøves," siger Pernille Fenger og forklarer, at sundhedspersonalet, der burde skabe tillid til piger, er med til at legitimere en smertefuld praksis i stedet for være en autoritet, der kan spille en vigtig rolle i afskaffelsen af pigeomskæring. Samtidig understreger hun, at sundhedspersonalet også er en positiv samarbejdspartner, som FN fremtidigt styrker samarbejdet med.

FN's anden fase i kampagnen, der løber fra 2014 til 2018, handler blandt andet om at støtte sundhedspersonalet til at modstå presset fra lokalsamfundet.

I Danmark blev pigeomskæring i 2003 forbudt ved lov.

Viden om omfanget af problemet i Danmark er dog begrænset, fastslår en international rapport fra European

▲ Med et dyreskind viklet om kroppen kan denne kenyanske pige, som tilhører pokot-stammen, gå hen og hvile sig efter at være blevet omskåret. I Kenya er 27 procent af pigerne og kvinderne omskåret. – Foto: Siegfried Modola/Reuters/Scanpix.

Institute for Gender Equality (Det Europæiske Institut for Ligestilling) fra 2013.

I rapporten bliver der om Danmarks indsats blandt andet sagt, at problemets omfang ikke er blotlagt.

Det bekymrer Vibeke Næser, lægestuderende og bestyrelsesmedlem i Foreningen Mod Pigeomskæring. Foreningen bliver kontaktet af de sociale myndigheder, der frygter potentielle om-

skæringer, når piger skal hjem til deres oprindelseslande i sommerferien. Og Vibeke Næser frygter, at der herhjemme gemmer sig et mørketal for antallet af omskærede piger.

"Der er ikke nogen opgørelse over, hvor stort problemet er, og hvor mange piger der egentlig er i risiko for at blive omskåret. Så længe de tal ikke foreligger, kan politikerne nemmere vende det døve øre

OMSKÆRING AF PIGER

► I dag er omkring 130 millioner kvinder omskåret. FN vurderer, at yderligere 86 millioner piger på verdensplan vil være omskåret inden 2030.

► Omskæring sker ofte på piger i deres tidlige teenageår i forbindelse med et overgangsritual.

► 17 lande deltager i FN's strategi mod omskæring.

► Kvindelig omskæring kan forårsage alvorlige blødninger og sundhedsproblemer.

KILDE: UNFPA

til og lade være med at iværksætte præventive kampagner og forskning på området," siger hun.

I England har problemet været det samme, men i de seneste år er man gået massivt ind i kampen for at blotlægge omfanget af omskæring, oplyser Vibeke Næser.

"Det estimeres, at 20.000 piger i England er i risiko for omskæring årligt," siger Vibeke Næser, der mener, vi burde lade os inspirere af nordiske lande som Norge og Finland, samt Frankrig og England, der har en koordineret indsats mod pigeomskæring.

Læserarrangement

A Room of One's Own

Foredragsrække på Det Kongelige Bibliotek

Tag med Kristeligt Dagblad til en række spændende foredrag på Det Kongelige Bibliotek.

• Om Suzanne Brøgger: Måske er jeg bare en fiktion

Forfatter og ph.d. Louise Zeuthen om Suzannes Brøgers frigelelsesprojekt og forfatterskab. Onsdag den 25. februar 2015 kl. 19:00.

• Om Karen Blixen: Kampen for den afrikanske farm

Lise Bach Hansen og forsker ved Det Kongelige Bibliotek Benedikte Rostbøll i samtale om Karen Blixens hårde kamp med farmen - og dermed hendes forsøg på at skabe og opretholde sin frihed. Onsdag den 11. marts 2015 kl. 19:00.

• Om Leonora Christina: I Blåttårn

Forfatter Maria Helleberg og historiker Steffen Heiberg i samtale om Leonora Christina. Mandag den 20. april 2015 kl. 19:00.

• Om Astrid Lindgren: Den euforiske ensomhed

Forfatter Jens Andersen går bag om forfatter-skabets facade og fortæller om den populære børnebogsforsfatteres drømme og depressioner. Mandag den 27. april 2015 kl. 19:00.

• Afsluttende debat: Kvinder og kunst - 100 år efter valget

Afsluttende debat med blandt andre Nina Groes, direktør for KVINFO. Onsdag den 20. maj 2015 kl. 19:00.

Foredragene er gratis, men da der er et begrænset antal billetter, skal der bestilles billet til de enkelte foredrag på shop.k.dk

Alle foredragene finder sted i Dronningesalen, Det Kongelige Bibliotek, Søren Kierkegaards Plads 1, 1016 København K.

Jordan samler sig i kamp mod islamister

Efter afbrændingen af jordansk pilot står Islamisk Stat uden opbakning i Jordan. Samtidig forstummer intern kritik for en tid af det jordanske regime, siger forsker

AF NIKOLAJ KRAK
KORRESPONDENT
I MELLEMØSTEN

krak@k.dk

Det vakte langt fra entydig begejstring blandt jordanerne, da landets regering besluttede at gå med i den USA-ledede koalition af lande, der i øjeblikket forsøger at bekæmpe den ekstremistiske bevægelse Islamisk Stat.

I årevis har den jordanske konge Abdullah mødt kritik for sin tætte alliance med USA. Men det billede har ændret sig i de seneste dage.

Efter Islamisk Stat i tirsdags offentliggjorde en video, hvor en jordansk pilot bliver brændt levende, er kritikken af og uenighederne om Jordans deltagelse i kampen forstummet, siger Yoav Alon, lektor ved afdelingen for Mellemøstens historie på Tel Aviv Universitet i Israel.

"Effekten af videoen er, at Jordan nu fremstår langt mere samlet i bekæmpelsen af Islamisk Stat."

Den jordanske konge har lovet en voldsom hævn over det grusomme drab på piloten. I første omgang har Jordan henrettet to fanger fra terrornetværket al-Qaeda, men regeringen har lagt op til

en yderligere optrapning i kampen mod Islamisk Stat.

Samtidig har videoen fået sympatisører af Islamisk Stat til at forstumme i Jordan, siger Yoav Alon.

"Det har aldrig været klart, hvor stor opbakningen til Islamisk Stat reelt har været i Jordan. Men især i den sydlige del af landet i områder med høj arbejdsløshed og fattigdom har vi set grupper bære Islamisk Stats flag og vise sympati for de militante islamister," siger han.

I takt med at Islamisk Stats metoder er blevet mere grusomme, er opbakningen øget. Efter denne uges henrettelsesvideo af piloten, er det nærliggende at tro, at den sidste rest af sympati er forsvundet, mener Yoav Alon: "Islamisk Stat har tabt momentum. I begyndelsen virkede de som et alternativ for folk, der var utilfredse med deres styre og livssituation, men det har taget overhånd."

Da det arabiske forår rullede hen over Mellemøsten for godt fire år siden, opstod der også en betydelig folkelig kritik af regimet i Jordan. Jordanerne ønskede demokratiske reformer og nye tider. Men efter uhyrligheder

Børn mishandles i Islamisk Stats kalifat

GENÈVE Strømmen af barbariske rapporter om livet i Islamisk Stats kalifat fortsætter. Nu er det FN, der i en rapport fortæller, at Islamisk Stat bortfører irakiske børn, der sælges på markedspladser som sekslaver, ligesom rapporten beretter om børn, der halshugges, korsfæstes og begravet levende – og om handicappede børn, der bliver trænet til at blive selvmordsbombere. /ritzau/

JORDAN

- Jordan er et konstitutionelt monarki, hvor kongen dog fortsat er en stor magtfaktor.
- Indbyggertallet er 6,2 millioner, hvoraf 98 procent er arabere.
- 95 procent af befolkningen er sunnimuslimere, fire procent kristne, en procent drusere

KILDE: DEN STORE DANSKE/RITZAU/

ne i borgerkrigen i Syrien begyndte at tage til, ændrede jordanernes prioriteter sig. Og med Islamisk Stats fremmarch det seneste år er jordanernes håb om samfundsendringer blevet erstattet af et ønske om ro og stabilitet. Det forklarer Peter

Seeberg, lektor ved Center for Mellemøststudier på Sydansk Universitet.

"Det seneste gode års tid er den folkelige opbakning til styret blevet forstærket. Den opbakning bliver blot endnu tydeligere med Islamisk Stats seneste video. Det er en generel tendens, at ydre trusler ofte vil skabe en indre sammenhæng i et land," siger han.

Peter Seeberg, der de seneste år har opholdt sig regelmæssigt i Jordan, forklarer, at jordanernes nuværende opbakning til kongen ikke er urokelig, men mere er et udtryk for en pragmatisk tilgang til landets nuværende situation.

"Når den almindelige jordanner ser Islamisk Stats brutale fremfærd i Irak og Syrien og alle de andre uroligheder, der er i regionen i øjeblikket,

vælger de at bakke op om kongen. Ikke nødvendigvis fordi de elsker ham, men fordi de frygter et værre alternativ. Hvis der falder ro på situationen i regionen om nogle år, kan man meget vel forestille sig, at kritikken af det jordanske styre igen vil dukke op," siger han.

Da Islamisk Stats succes var størst i sommeren 2014, hvor de på få uger erobrede enorme områder af Nordirak, var der flere tilfælde af angreb på Jordans grænser. Det har rejst frygt for, at Jordan skulle blive det næste land, Islamisk Stat ville forsøge at sprede sit kalifat til.

"Geografisk set vil det være oplagt," siger Peter Seeberg, men det er næppe realistisk, vurderer han, at Islamisk Stat vil kunne true Jordan.

"Jordan har en relativ høj sammenhængskraft og er et velorganiseret samfund. Det kan slet ikke sammenlignes med den ustabile situation, både Irak og Syrien står i. Desuden er den jordanske efterretningstjeneste meget professionel. Og så har Jordan nogle stærke alliancepartnere i både USA og EU," siger Peter Seeberg.

LEDER SIDE 20

KORT NYT

EU gør klar til at udvide sanktioner ...

BRUXELLES EU lagde i går op til at føje yderligere 19 personer og ni virksomheder til sin sanktionsliste mod Rusland og russiske støtter i Ukraine. Listen ventes godkendt, når udenrigsministrene holder møde på mandag. /ritzau/

... mens Merkel og Holland er i Ukraine

KJUEV Tysklands forbundskansler Angela Merkel og Frankrigs præsident François Hollande mødtes i går med Ukraines præsident Petro Porosjenko og vil i dag mødes med Ruslands præsident Vladimir Putin i Moskva. Det sker i et forsøg på at få stoppet den eskalerende krig i det østlige Ukraine. Ifølge Holland er målet at fremlægge en tekst til en fredsløsning, som alle parter kan acceptere. /ritzau/Reuters

Rockmusiker dømt for seksuelle overgreb

LONDON Den britiske glamrock Gary Glitter blev i går kendt skyldig i seksuelle overgreb mod tre mindreårige piger i 1970'erne. Den 70-årige sanger, hvis rigtige navn er Paul Gadd, er dømt for blandt andet voldtægtsforsøg og for at have haft sex med en 13-årig pige. /ritzau/

FOTO: SCANPIX

Norge opgiver forbud mod tiggeri

OSLO Den norske regering opgav i går at indføre et landsdækkende forbud mod tiggeri, da forslaget ikke har tilstrækkelig støtte i Stortinget. Sidste sommer vedtog regeringen en lov, der gav de enkelte kommuner lov til at forbyde tiggeriet, men forbuddet bliver altså ikke landsdækkende, fordi det liberale Centerpartiet i går overraskende trak sin støtte til forslaget. /ritzau/NTB